

AKADEMKINJA ANICA NAZOR – POČASNA GRAĐANKA SENJA

Akademkinja Anica Nazor, paleoslavistica i paleokroatistica, zaslužna znanstvenica Staroslavenskoga instituta, njegova dugogodišnja ravnateljica i glavna urednica institutskoga časopisa *Slovo*, proglašena je počasnom građankom grada Senja. Priznanje za njezin doprinos istraživanju i promicanju senjske glagoljske baštine uručeno joj je 23. travnja 2021. na Dan Grada Senja prilikom svečane dodjele javnih priznanja Grada Senja za 2020. godinu. Samu je Odluku o dodjeli javnih priznanja donijelo Gradsko vijeće na sjednici održanoj 19. ožujka 2021., ocijenivši pozitivnom inicijativu iza koje su stale različite senjske ustanove i udruge (Srednja škola Pavla Rittera Vitezovića u Senju, Osnovna škola Silvija Strahimira Kranjčevića u Senju, Klub maturanata senjske gimnazije, Gradska knjižnica Senj, Senjsko muzejsko društvo, Gradski muzej Senj). U dopisu koje je poslano Gradskom vijeću, između ostaloga, pisalo je i sljedeće: »Kao baštinici glagoljice u našem gradu držimo da je akademkinja Anica Nazor, koja je svoje znanstveno djelovanje posvetila hrvatskom glagoljaštvu te se skoro pedeset godina sustavno bavi senjskom glagoljskom baštinom i koja je objavila veliki broj znanstvenih jedinica o senjskoj glagoljskoj tiskari i senjskoj glagoljskoj baštini, zadužila naš grad i zaslužila priznanje počasne građanke Grada Senja.«

Kao najveća proučavateljica hrvatske glagoljske tiskane knjige,¹ akad. Nazor je

umnogome zadužila Senjane, ali i istraživače te ljubitelje hrvatskoglagoljske baštine. Već je prvi njezin veći znanstveni rad bio posvećen senjskom glagoljaškom tiskarstvu. 1965. godine doktorirala je na zadarskom Filozofskom fakultetu disertacijom posvećenom *Transitu sv. Jerolima* (1508.), svojem omiljenom djelu iz radionice senjskih majstora tiskara. Riječ je o glagoljskoj knjizi posebno vrijednoj za ukupnu povijest hrvatske književnosti jer je u njoj objavljena i dvanaesteračka *Legenda o sv. Jeronimu* Marka Marulića, kao jedina zasada poznata izravna točka susreta oca hrvatske književnosti s njegovim glagoljaškim praocima. Budući da je Sabor Republike Hrvatske 2021. godinu proglasio Godinom Marka Marulića, vrijedi podsjetiti da je Anica Nazor u nekim svojim kasnijim člancima o *Transitu* (*Dvanaesteračka legenda o sv. Jeronimu, Senjski Transit svetoga Jerolima i njegov predložak*) otklonila mogućnost da bi prevoditelj talijanskoga predloška *Transita* bio i autor dvanaesteračke legende jednako kao i mogućnost da je Marulić sudjelovao u prevođenju *Transita* na hrvatski jezik.

Već 1971. godine Anica Nazor potpisuje svoj prvi prikaz ukupne djelatnosti Senjske glagoljske tiskare, tj. njezinih sedam (veličanstvenih) knjiga izdanih na prijelazu iz 15. u 16. stoljeće (1494.–1508.): *Senjskoga misala* (1494.), *Spovidi općene* (1496.), *Naručnika plebanuše* (1507.), *Mirakula slavne deve Marije* (1507./1508.), *Meštrije od dobra umrtija s ritualom* (1507./1508.), *Transita sv. Je-*

¹ Vidi Ivanka Petrović, Anica Nazor i hrvatska glagoljaška baština, *Slovo* 56–57, 2008, 9–18, 18.

rolima (1508.) i *Korizmenjaka* (1508.). U zaključku ističe da je taj srednjovjekovni senjski kulturni krug »uključio Hrvate u suvremene tijekom aktivnosti evropske ‘crne umjetnosti’, tj. u priređivanje one literature koja se u to doba tiskom izdaje na svim glavnim europskim jezicima« (Nazor 1971: 442).²

Sedamdesetih godina 20. stoljeća započinje i bliža suradnja akad. Nazor sa samim Senjanima, među kojima istaknuto mjesto pripada Anti Glavičiću (1931.–2003.), osnivaču i ravnatelju Gradskoga muzeja u Senju, tajniku Senjskoga muzejskog društva te pokretaču i uredniku *Senjskoga zbornika*. Iz te su suradnje, između ostaloga, proizišla i dva nova izdanja tiskane glagoljske baštine grada Senja. Prvo je faksimil i kritičko izdanje *Spovidi općene* (1978./1979.), jedine neliturgijske hrvatskoglagoljske inkunabule, u kojem je Anica Nazor priredila latiničku inačicu teksta, a cijelo izdanje uredila zajedno s Brankom Fučićem (1920.–1999.). Isti je urednički dvojac potpisao i faksimilni pretisak *Korizmenjaka* (1981.), koji je, jednako kao i *Spovid općenu*, izdalo Senjsko muzejsko društvo. U izdanju je pak Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 1994. godine izišao pretisak trećega djela iz Senjske tiskare, *Misala* iz 1494., četvrte hrvatskoglagoljske inkunabule. Anica Nazor ga je uredila zajedno s Milanom Mogušem (1927.–2017.), napisavši za izdanje i prigodan popratni tekst. Valja dodati i da akademkinja Nazor trenutno radi na pripremi preslovljenoga izdanja senjske

knjige s kojom je i započela svoj znanstveni put, *Transita sv. Jerolima* (1508.).

Od brojnih znanstvenih radova akad. Nazor posvećenih senjskoj glagoljskoj baštini,³ ovdje valja izdvojiti i one objavljene u *Senjskom zborniku*, znanstvenom časopisu posvećenom senjskim temama: *O potrebi kritičkih ili faksimiliranih izdanja senjske glagoljske tiskare* (*Senjski zbornik* 6, 1973.–1975.), *Senjska Spovid općena kao izvor Akademijina Rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika* (*Senjski zbornik* 8, 1980.), *Ante Glavičić i glagoljska tiskara u Senju* (*Senjski zbornik* 40, 2013.) te *O glagoljskoj tiskari u Senju i njezinim izdanjima (1494.–1508.)* (*Senjski zbornik* 41, 2014.).

Jednako su brojni i popularno-znanstveni i drugi slični radovi posvećeni senjskoj knjizi tiskanoj na glagoljici, koje je akademkinja Nazor objavljivala o obljetnicama i prigodama u različitim hrvatskim i inozemnim publikacijama, na hrvatskom i drugim jezicima. Teško je pak izbrojiti koliko je puta u svojoj plodnoj karijeri dolazila u Senj, sudjelujući na konferencijama, tribinama i drugim sličnim događanjima u kojima je sa svojim domaćinima dijelila znanje o bogatoj hrvatskoglagoljskoj senjskoj kulturnoj baštini. Ne čudi stoga što je i ona postala domaća, ne Senjanka, nego *Senjkinja*, kako su nas požurili poučiti ponosni Senjani kada smo tu sretnu vijest objavili

² Vidi Anica Nazor, Kulturnopovijesno značenje izdanja glagoljske tiskare u Senju g. 1494–1508, *Slovo* 21, 1971, 415–442, 442.

³ Cjelokupnu bibliografiju akademkinje Nazor do 2008. vidi u: Zlata Majer, Bibliografija znanstvenih i stručnih radova akademkinje Anice Nazor, *Slovo* 56–57, 2008, 19–38. O razdoblju nakon 2008. vidi na poveznici: URL: <https://www.info.hazu.hr/clanovi/nazor-anica/>.

na Facebook profilu Staroslavenskoga instituta.

Priznanje Grada Senja uručeno akademkinji Nazor rezultat je i njezine svijesti o dužnosti koju znanstvenici, pogotovo oni humanističkih i društvenih usmjerenja, imaju prema javnosti. Kao ravnateljica Staroslavenskoga instituta tijekom trideset godina iz prve je ruke svjedočila potrebi za suradnjom lokalnih zajednica sa znanstvenom. Učinci su takve suradnje osvješćivanje i učvršćivanje kulturnoga identiteta, njegovanje jedinstvene kulturne baštine pojedinih zajednica te pomoć u predstavljanju baštine na način koji pomaže održivost i napredak njezine zajednice. Na sličan su način djelovali i hrvatski glagoljaši kroz duga stoljeća hrvatske povijesti. Njihova pisana kultura nije bila sama sebi svrhom niti je služila osobnim probicima, nego je ponajprije bila sredstvo kojim su svojem narodu služili kao učitelji i pomoćnici.

Povelja Grada Senja nije jedino priznanje koje je akademkinja Nazor tije-

kom godina primila za iznimne rezultate svoga rada, ali je priznanje koje na poseban način zaokružuje i upotpunjuje njezin glagoljaški identitet. To priznanje nije ishodio uži krug stručnjaka, nego šira zajednica, onaj *èzikb* i *plbkb* koji je stoljećima davao smisao glagoljaškom djelovanju. Kao *Senjkinja* se Anica Nazor u potpunosti integrira u hrvatskoglagoljsku povijest, ne samo kao promatrač i istraživač, nego i kao njezin aktivni sudionik. Sada svom rodoslovlju na počasan način može pridružiti pisce *Senjske ploče*, biskupa Filipa, žakna Kirina, Blaža Baromića, Grgura Senjanina i druge Senjane koji su ispisali neke od najzujbudljivijih stranica povijesti hrvatskoga glagoljaštva.

Poštovanoj i dragoj akademkinji Anici Nazor najsrdačnije čestitamo na zasluženom priznanju. Čestitamo i ponosnom gradu Senju, gradu bure, glagoljaša i uskoka, koji sada među svojim žiteljima ima još jednoga vrsnog glagoljaša.

ANA ŠIMIĆ

500 GODINA *LIBRA* – KOLOKVIJ POVODOM VISOKE OBLJETNICE NASTANKA *LIBRA OD MNOZIJEH RAZLOGA* (DUBROVNIK 1520.)

U konferencijskoj dvorani knjižnice Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 23. listopada 2020. godine održan je znanstveni kolokvij kojim se obilježila jubilara 500. godina od postanka ovoga, za hrvatsku pismenost, iznimno važnoga djela. Kolokvij je upriličen pod pokroviteljstvom Razreda za filologiju HAZU,

a organizatori su bili Ogranak Matice hrvatske u Dubrovniku i Odsjek za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Književno djelo u fokusu održanoga skupa, zbornik koji se čuva u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (sign. *IV a 24*), poznat je po svojem raznolikom sadržaju: moral-